

НИКОЛАЙ ХАЙТОВ
ГОСТИ НА ВИЛАТА

chitanka.info

Дойдоха изневиделица: чу се глъчка и веднага след това дворната врата се хлопна. Тя е от ламарина, лекичко отпрана, та при всяко затваряне и отваряне прокълтява и обажда, когато някой влиза или пък излиза.

Надигнах се от масата и видях в прозореца, че през двора се точи шарена върволица от десетина души, повечето жени и три деца. Бяха с раници — идваха по пътя откъм хижата...

— Тая ли е на писателя вилата? — чух да пита един от мъжете, като се озърташе. — Ама тя мъничка бе!

Той вървеше начело, водеше, изглежда, групата. В ръката си носеше току-що окастрено борче и с него сочеше към покрива:

— Има и гръмоотвод!

— Ей че ливада! — дивеше се една жена с шарена забрадка. — Тук е прекрасно!

Пет-шест стъпала им оставаха и щяха да се озоват на горния двор. Бях в дочени панталони, бос, с гуменки, в една стара карирана риза, която много си обичам. Така „разпасан“ не ми се искаше да се показвам, но нямах време за преобличане и ща — не ща — излязох да ги посрещна, както си бях.

Сблъскахме се на горната врата: понечих да отворя, но те и без моята помощ си влязоха.

— Това ли е на писателя вилата? — попита жената със забрадката. — Тука ли е той?

По чистосърдечния израз на лицето разбрах, че на нея и през ум не й минаваше да съм аз стопанинът, т.е. писателят, когото искаха да видят, и реших да не я разочаровам. Казах й, че писателят току-що е отишъл на разходка. Жребият, както се казва, беше хвърлен.

— А ще може ли да разгледаме двора? — попита водачът с прясно отсечената борова тояга.

— Моля ви! Заповядайте!

Групата влезе: трима мъже, шест жени и три деца. Освен тоягата, водачът носеше и фотоапарат. Трябваше да има тридесет и пет години, в къси панталони, но вече със заоблено коремче и пухкави бели крака с рижи косми. Надникна през прозореца и след това попита:

— В тази ли стая работи той?

През прозореца се виждаше масата ми с пишещата машина и недописаният на нея лист... Всички приближиха и загледаха с интерес

писателската „светая светих“.

— Тази къща реставрирана ли е? — попита жената с карираната забрадка, като оглеждаше стряхата.

Имах чувството, че ще ѝ нанесе удар, ако кажа, че тази къща не е реставрирана и няма нищо общо с родната къща на писателя, затова отговорих утвърдително и даже повторих:

— Да, да! Къщата е реставрирана.

— А той тука ли е роден?

— Естествено... Естествено! — продължавах в същия дух, влезнал вече в ролята на разводач.

— А може ли да видим писалището? — предложи едно русо момиче, както се разбра после — ученичка в гимназията.

Поканих ги и те влязоха в стаята, видимо изненадани от дъската, прикрепена до прозореца, която изпълнява службата на „писалище“. Русото момиче приближи до машината и започна мълком да чете недописания лист...

— Вижте каква дума: „грухам“! — посочи то на жената с карираната забрадка.

— Одеве някой тракаше на машината — сети се водачът. — Вие ли пишехте?

— Да. Преписвах, дето е написал той.

Всички се обърнаха към мене, изгледаха ме доста по-внимателно и вече с по-голямо уважение.

— Това ще го запомня! — каза русото момиче, като пипна машината, а след това сложената до нея кутия с пури.

— Той пури ли пуши? — попита водачът, взе кутията и започна да я разглежда.

В кутията имаше кламери, но той, слава богу, не я отвори, внимателно си я положи на мястото, а на лицето му се изписа допълнително уважение към собственика на пурите. Компанията очевидно беше възхитена от металическата кутия с вензел на фирмата. Една мълчалива млада жена с конска опашка и кенарена блуза също приближи, но не взе кутията, а само се наведе и пошушна на жената с карираната кърпа:

— Холандски!

Жената с карираната кърпа съзерцаваше в това време иконата „Свети Георги“, сложена върху етажерката с книгите. Струпаха се там

и останалите, някак смутени, без да се поглеждат.

— Той религиозен ли е? — запита водачът, като че ли неприятно изненадан.

— Тази икона е произведение на изкуството! — започна да обяснява мургавата жена с конската опашка.

— Това е произведение на изкуството! — повториха и останалите.

Стаята беше разгледана. Минахме в другата...

— Ето, мамо! Ето козия рог! — посочи едно от децата рога, сложен до камината, на младата жена в анорак (жената имаше същото извито нагоре носле като момченцето и същите лунички върху нослето).

Цялата група се събра около камината да гледа сложения върху нея кози рог.

— Може ли да го пипна? — поиска позволение момченцето и се допря до рога така предпазливо, сякаш очакваше да се опари.

— С него ли са убивали турците? — приближи се другото дете с глава като черешка и с червеникава коса.

— Разбира се, че с него! — обясни майката. — Писателят не го е измислил... Нали видяхте във филма „Козият рог“?

— Видяхме, видяхме! — потвърдиха едновременно децата.

— Ето, това е битов кът! — отсече жената с карираната забрадка, като разглеждаше камината. — Истинска ли е? — попита ме тя и без да чака отговор, се наведе, за да види има ли изход нагоре. — И ние ще си направим такава, но в избата. Много е ефектно... Само че с целофан... Много е ефектно! — повтори тя, очевидно разочарована от моята обикновена, при това — действаща камина, с пепел и сажди.

— А има ли тука някакви старинни предмети? — попита русата ученичка.

— Ето един! — посочих дървеното столче. — И това! — показах им един дървен кутел за чукане на чеснов лук. — Този кутел е на триста години! — започнах да се вживявам в ролята си на екскурзовод.

— Вие откъде знаете, че е на триста години? — усъмни се мургавата жена с конската опашка.

— Изследвах го с радий.

Удивлението сред гостите нарасна.

— Тристагодишна паница! — започна да я опипва младата жена с конската опашка, развълнувана, че се допира до такъв стар, кажи го, исторически предмет. Интересът към писателя растеше с всяко ново обяснение...

— А той ще се върне ли скоро? — обади се майката с чипото носле. — Писателят?

— Връща се обикновено към един и половина — погледнах си аз часовника, съобразил, че сега е единадесет и половина, а групата няма да се реши да чака цели два часа.

— Жалко — въздъхна конската опашка, изразявайки чувствата на цялата група.

— А кой му готви? — неочаквано запита жената, която искаше да си прави целофанена камина.

— Аз! Аз му готвя и преписвам! — продължавах да се превъплътявам с все по-голяма смелост и дързост.

— А охрана има ли? — досети се водачът изведнъж.

— Има! — излъгах, също изведнъж. — Само че от двадесет часа вечерта.

Ако бях съобщил, че писателят току-що е получил Нобеловата награда, това щеше да им направи по-малко впечатление от съобщението, че вилата се охранява. Минутка-две всички ме гледаха със силно възбуден интерес, прераснал в нескрито уважение и възхищение. Вили те бяха, разбира се, виждали, но вила да се охранява — то е вече друго...

Даже и аз неусетно взех да се усещам горд, че вилата ми е с охрана.

След доста дълга пауза мъжът с прясно отсечения боров бастун попита, но вече е друга нотка в гласа (стори ми се нотка на завист):

— Значи... той е тука сам?!

Потвърдих му, че е сам. Строгийт поглед под очилата на водача заблестя:

— Той не е ли женен?

— Женен е!

Водачът помълча, погледна ме с недоверие и промълви:

— Как го е пуснала жена му сам? Това не разбирам.

— Че от кого има да го пази? Тука няма жени! — опитах се да очистя писателят от възникналото подозрение.

— А туристки не минават ли? — попита карираната забрадка и очите ѝ дяволито светнаха.

— Минават, но само минават.

— На колко години е? — вмеси се в разговора една от жените, с права коса и строго лице на педагожка.

— Трябва да е на петдесет! — смъкнах аз пет години от истинската възраст на писателя.

— Че той бил млад! — възкликна младата жена, която се застъпваше пред водача, че иконата е изкуство.

— Ами да! Млад е, разбира се! — проговори най-възрастният в групата, който беше досега мълчал и поглади своята прошарена, все още къдрава коса.

— Хубаво място! — въздъхна мъжът с бастуна, отправил очи надолу към полето. (Бяхме излезнали вече на двора и групата оглеждаше околността.) — Защо не направим една снимчица тук? Я се наредете, другарки и другари! — махна им той, покачи се на един от зидовете и повторно махна с ръката. — Сбийте се, другари!... Бързо!

Групата се подреди на двора, както обикновено се подреждат хора за фотографиране: плътно един до друг, предните спокойно вгледани към апарата, а задните изпълнали шии, за да излезнат поне главите им.

— Другарю пазач! Влезте и вие в кадъра... Хайде и вие! — покани ме водачът.

— Мога ли да си взема шапката? — помолих аз, съобразил, че слънцето ще пече в очите ми и аз ще изляза със сбръчкано лице.

Сложих си моряшката фуражка и застанах на десния фланг.

— Клекнете, моля! — махна ми водачът.

Клекнах по средата пред двете момчета.

— Туй ли ви е униформата? — попита ме русото момиче (ученичката), заинтригувана от моряшката ми шапка.

— Да! Това е!

— А куртката ви?

— Куртката съм я дал за гладене!

Команда „мирно“! Чу се щракването на апарата. Хората се раздвижиха.

— Тръгваме! — извика водачът.

— Той по кой път се връща? — приближи се до мене конската опашка.

— По същия... — обясних й аз, посочвайки пътя за към хижата.

— А дали ще го срещнем?

— Едва ли — поисках да кажа истината, но като видях разочарованието по лицето на младата жена — поправих се: — В същност напълно е възможно, ако не се отбивате от пътя...

— Този, нали? — искаше да се увери жената.

— Този, да!

Излетниците потеглиха. На прага русото момиче се обърна:

— А как ще го познаем?

— Гол е до кръста... със сламена шапка...

— Дано го срещнем! — оживи се и учителката със строгото лице, което накара най-възрастния от групата да я погледне едва ли не с ревност.

— Ще бъде гот! — каза ученичката от Ямбол. (Пишеше „Ямбол“ на монограма й, сложен на ръкава.)

— Аз ще го фотографирам! — закани се водачът с апарата. — Абе няма ли паметна книга да се разпишем? — досети се той.

— Няма. Но ще го подсетя да си набави...

— Женен ли е? — попита жената с карираната забрадка, когато беше вече по средата на външната стълба.

— Нали ви казах, женен е.

— Жена му артистка ли е? — попита ученичката от Ямбол, твърдо убедена, че един писател не може да не е женен за артистка.

Реших да не й противореча; казах, че не зная точно каква е жена му.

— Но все пак идват тука понякога артистки, нали? — попита ме тихо водачът.

Кимнах утвърдително, давайки му с поглед да разбере, че не ми е удобно повече да говоря по този въпрос.

Водачът също кимна, че ме е разбрал, примигвайки много доволен, задето е получил очакваната информация.

Мургавата млада жена, която без да иска бе забелязала разменената между нас с водача мимика — цялата поруменя.

— Извинете! — каза тя, като изостана. — Бихте ли ми казали как изглежда все пак?

— Горе-долу като мене... В същност доста по-висок! — поправих си аз мерника, като прочетох в очите ѝ леко разочарование.

— А очите?

— Сини! — без колебание отсякох, сигурен, че точно такива ще ѝ допаднат и не се излъгах. Тя така се зачерви, като че синеокият писател беше пред нея...

— Благодаря ви... Благодаря...

— Довиждане, другарю пазач! — провикнаха се неколцина от групата, когато бяха вече навън от двора. — Кажете на писателя, че група негови читатели сме идвали...

— Ще му кажа... А снимка няма ли да ми изпратите? — досетих се аз.

— Разбира се... И като ви я изпратя, покажете му я на писателя! — провикна се предводителят на групата и поведе шарената върволица по пътя за хижата.

Помахаха ми на завоя и се изгубиха.

Какво щастие, че писателят се оказа на разходка... Ах, какво щастие — и за него, и за тях!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.